

ที่ มท ๐๓๑๐.๒/๒๕๖๖

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง การนำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับวินัยและโทษผิดวินัย มาใช้บังคับกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ โดยอนุโลม

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จำนวน ๕ ฉบับ

ด้วยกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ขอเสนอเรื่องการนำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับวินัยและโทษผิดวินัย มาใช้บังคับกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ โดยอนุโลม มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๑.๑ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๖๑ ทวิ และมาตรา ๖๑ ตรี กำหนดให้วินัยและโทษผิดวินัยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ให้ใช้กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนโดยอนุโลม

๑.๒ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๓๙ กำหนดให้ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทต่าง ๆ กำหนดให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการพลเรือนสามัญมาใช้บังคับหรือใช้บังคับโดยอนุโลม ให้ยังคงนำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาใช้บังคับหรือใช้บังคับโดยอนุโลมต่อไป การให้นำพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับกับข้าราชการประเภทดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำได้โดยมติขององค์กรกลางบริหารงานบุคคลหรือองค์กรที่ทำหน้าที่องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการประเภทนั้น ๆ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ไม่มี

๓. สำคัญและข้อเท็จจริง

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๖๑ ทวิ และมาตรา ๖๑ ตรี กำหนดว่าวินัยและโทษผิดวินัยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ให้ใช้กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนโดยอนุโลม ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ โดยอาศัยมาตรา ๑๓๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในส่วนของวินัยและโทษทางวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังคงใช้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ต่อไปได้ตามนัยมาตรา ๖๑ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ที่กำหนดให้ใช้กฎหมายว่าด้วยระเบียบ

/ข้าราชการ...

ข้าราชการพลเรือนโดยอนุโลม แต่ต่อมาบทบัญญัติกฎหมายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีการแก้ไข และเกิดปัญหาและอุปสรรคกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บังคับบัญชาในการออกคำสั่งทางปกครองในการบังคับใช้และตีความบทบัญญัติหลักของกฎหมาย ประกอบกับปัจจุบันเมื่อมีคดีฟ้องต่อศาลปกครอง ปรากฏว่าศาลปกครองได้ปรับบทกฎหมายโดยอ้างอิงพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ทำให้เกิดปัญหาย่อยครั้งว่าจะบังคับตามกฎหมายฉบับใด นอกจากนี้ปัจจุบันมีการหารือการพิจารณาโทษทางวินัยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ กรณีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (คณะกรรมการ ป.ป.ท.) ได้พิจารณาและวินิจฉัยชี้มูลความผิดกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ภายหลังพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว จะปฏิบัติอย่างไร ดังนั้น จึงเห็นควรนำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาใช้บังคับกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ โดยอนุโลม

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

การนำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาใช้บังคับกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ โดยอนุโลม จะช่วยแก้ไขปัญหาคอนflikกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีการแก้ไข และการดำเนินการดังกล่าวมิได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนแต่อย่างใด

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยในการนำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับวินัยและโทษผิดวินัยมาใช้บังคับกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ โดยอนุโลม

๖.๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่กระทรวงมหาดไทยเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบให้กรมการปกครองในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน นำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับวินัยและโทษผิดวินัยมาใช้บังคับกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ โดยอนุโลมนั้น เป็นการดำเนินการตามมาตรา ๑๓๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งกำหนดให้อำนาจไว้ และสอดคล้องกับความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ที่เห็นสมควรให้กระทรวงมหาดไทยเร่งรัดดำเนินการเพื่อกำหนดให้นำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับวินัยและโทษผิดวินัยมาใช้บังคับกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ (เรื่องเสร็จที่ ๔๔๔/๒๕๖๖)

๖.๓ สำนักงานศาลปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับวินัยและโทษผิดวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางประการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีหลักการเพื่อแก้ไขปัญหาคอนflikกันระหว่างบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และความเสมอภาคในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการ นอกจากนี้บทบัญญัติในส่วนของวินัยและการรักษาวินัยได้มีการปรับปรุงระบบวินัยและการออกจากราชการ โดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินการทางวินัย ตลอดจนคุ้มครองสิทธิพื้นฐานของข้าราชการตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น จึงเห็นด้วยในหลักการในการนำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับวินัยและโทษผิดวินัยมาใช้บังคับกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ โดยอนุโลม

/๖.๔ สำนักงาน...

๖.๔ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) พิจารณาแล้วขอเรียนว่า ในการนำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง วินัยและโทษผิดวินัยมาใช้บังคับกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ โดยอนุโลม ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้สวนแล้วมีมติวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดที่เกี่ยวข้อง และมีมูลความผิดทางวินัย ซึ่งตามมาตรา ๑๐๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดถึงกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีมติชี้มูลความผิด ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งออกจากราชการแล้ว ให้การดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘ วรรคสอง พิจารณาตีความและวินิจฉัยบทบัญญัติมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว และมีมติวางเป็นหลักการว่า กรณีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีมติชี้มูลความผิดเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๔๘ ต่อผู้ถูกกล่าวหาเฉพาะกรณีที่พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วเท่านั้น โดยไม่ว่าจะพ้นก่อนหรือหลังที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้มีมติวินิจฉัยมูลความผิดหรือไม่ก็ตาม ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาไม่จำเป็นต้องพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้มีมติ แต่ทั้งนี้ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนยังคงสามารถดำเนินการทางวินัยต่อผู้ถูกกล่าวหาได้ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าว ส่วนในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีมติวินิจฉัยมูลความผิดผู้ถูกกล่าวหาซึ่งยังเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ในวันที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีมติชี้มูลความผิด แม้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะได้มีมติวินิจฉัยมูลความผิดเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๔๘ ก็ตาม ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาที่ย่อมต้องพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้มีมติ โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก และให้ถือว่าสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าว ในการนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการอนุโลมให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวินัยและโทษผิดวินัยของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงแจ้งความเห็นตามหลักการที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้มีมติวินิจฉัยการใช้บังคับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๘ ดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

๖.๕ สำนักงาน ก.พ. ขอเรียนว่า เมื่อพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ได้บัญญัติ

ไว้ใน...

ไว้ในมาตรา ๖๑ ทวิ วรรคสอง ให้วินัยและโทษผิดวินัยใช้กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนโดยอนุโลม และในทางปฏิบัติที่ผ่านมา กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๐.๒/ว ๒๔๑๐ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๑ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งได้กำหนดให้การดำเนินการทางวินัยและการสั่งโทษทางวินัยแก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกฎ ก.พ. ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาโดยตลอด เมื่อปัจจุบันพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่มีผลใช้บังคับต่อไปแล้ว หากจะนำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับ กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ โดยอนุโลม ก็สมควรใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนั้น จึงเห็นด้วยกับข้อเสนอของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง
ไม่มี

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบ ให้กรมการปกครองในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ นำพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับวินัยและโทษผิดวินัยมาใช้บังคับกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ โดยอนุโลม นับแต่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินการทางวินัยที่ผู้ว่าราชการจังหวัด มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ให้นำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้บังคับก่อนคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

- อ. ๕๓๕ -

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น

โทร./โทรสาร ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๖-๑๔ ต่อ ๔๐๓